

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie: sędzia Marcin Miczke

po rozpoznaniu 19 października 2021 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **K. N.**

przeciwko **(...) Spółce akcyjnej z siedzibą w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 8 marca 2020 roku

w sprawie I C 939/20

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w pkt 1. w ten sposób, że oddala powództwo;**

b) **w pkt 2. w ten sposób, że zasądza od powoda na rzecz pozwanego 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;**

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 650 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Marcin Miczke

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym 3 kwietnia 2020 r. do Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu powód K. N., reprezentowany przez adwokata, domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w S. kwoty 3.607,40 zł tytułem pozostałej części odszkodowania za szkodę w pojeździe marki S. (...) nr rej. (...) w związku z kolizją w dniu 20 czerwca 2018 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 września 2018 r. do dnia zapłaty, a ponadto zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2021 r. Sąd Rejonowy w punkcie 1. – zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.607,40 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 września 2018 r. do dnia zapłaty a w punkcie 2. – kosztami postępowania obciążył w całości pozwanego, pozostawiając wyliczenie tych kosztów postanowieniu referendarza sądowego po uprawomocnieniu się orzeczenia.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 20 czerwca 2018 r. w wyniku kolizji drogowej uszkodzeniu uległ samochód S. (...) nr rej. (...) będący własnością N. N.. W związku z wypadkiem uszkodzona poniosła koszt najmu pojazdu zastępczego w kwocie 3.075 zł, parkowania pojazdu uszkodzonego w kwocie 553,50 zł oraz demontażu zderzaka przy oględzinach w kwocie 282,90 zł. Umową cesji z 24 października 2019 r. uszkodzona przeniosła te roszczenia na

rzecz powoda. Pozwana nigdy nie zaprzeczyła, w toku postępowania likwidacyjnego w stosunku do powoda, iż przyjęła na siebie obowiązek wypłaty odszkodowania w związku z wydarzeniem z dnia 20 czerwca 2018 r. W ocenie Sądu Rejonowego pozwana była legitymowana biernie w niniejszej sprawie, ponieważ „umowa reprezentacji”, jaka miała wiązać pozwaną z D. na terenie Polski stała się podstawą uznania roszczenia poszkodowanej za inne szkody poniesione do kwoty 2.139,13 zł brutto.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu I i III. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu pozwany zarzucił:

- przepisów prawa materialnego w postaci art. 19 ust. 3 w zw. z art. 123 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez przyjęcie, że pozwana posiada legitymację bierną.
- przepisów postępowania, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c., tj. poprzez dowolną ocenę dowodów przez dokonanie ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, iż powód wykazał legitymację bierną pozwanej.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W **odpowiedzi na apelację** powód wniósł o jej oddalenie oraz zwrot kosztów postępowania apelacyjnego, w tym również kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja była zasadna.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne były niepełne, ponieważ nie obejmowały żadnych danych dotyczących pojazdu mechanicznego sprawcy szkody jak również ubezpieczyciela, u którego sprawca szkody był ubezpieczony. Szczegółowe zbadanie tej kwestii było natomiast niezbędne do ustalenia legitymacji biernej po stronie pozwanej. Sąd Rejonowy wskutek niedokonania ustaleń faktycznych w tym zakresie błędnie przyjął, iż to (...) s.a. jest podmiotem legitymowanym biernie w sprawie. Powyższe uchybienie zostało skorygowane w instancji odwoławczej. W związku z uzupełnieniem ustaleń faktycznych rozważania prawne Sądu Rejonowego okazały się nieprawidłowe, a powództwo zasługiwało na oddalenie z uwagi na brak legitymacji biernej po stronie pozwanej.

Trafny był zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Podstawą ustalenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciela jest dokonanie ustaleń dotyczących osoby sprawcy zdarzenia oraz łączącej ich umowy. W rozpoznawanej sprawie tych ustaleń zabrakło, w związku z czym zostały uzupełnione przez Sąd Okręgowy. Sąd Okręgowy w oparciu o złożone do akt sprawy i niekwestionowane przez strony dokumenty, w tym zwłaszcza notatkę policyjną z 20.06.2018 (k. 13) ustalił, że szkoda w pojeździe S. (...) nr rej. (...) będąca skutkiem kolizji z 20 czerwca 2018 r. na terenie P. powstała w związku z ruchem pojazdu zarejestrowanego w Niemczech tj. M. (...) nr rej. (...), którego właściciel J. P. posiadała ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w niemieckim towarzystwie ubezpieczeniowym D., zaś pozwany jest jedynie reprezentantem do spraw roszczeń D. w Polsce w rozumieniu art. 2 pkt 11 a) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021 poz. 854).

W związku z powyższym, trafny był również zarzut naruszenia prawa materialnego.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 3 i art. 123 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021

poz. 854), przedmiotem działalności Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych jest m.in. organizowanie likwidacji szkód lub bezpośrednia likwidacja szkód spowodowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez posiadaczy pojazdów mechanicznych zarejestrowanych za granicą posiadających ważne dokumenty ubezpieczeniowe wystawione przez zagraniczne biura narodowe. Biuro odpowiada za szkody będące następstwem wypadków, które miały miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zarejestrowanych w państwach, których biura narodowe są sygnatariuszami Porozumienia Wielostronnego lub powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zarejestrowanych w państwach, których biura narodowe podpisały z Biurem umowy o wzajemnym uznawaniu dokumentów ubezpieczeniowych i zaspokajaniu roszczeń, pod warunkiem istnienia ważnej Zielonej Karty wystawionej przez zagraniczne biuro narodowe. Stosownie do dyspozycji art. 127 ustawy, likwidacja szkód w przypadkach, o których mowa w art. 123, następuje na zasadach określonych w art. 14 ust. 1-3 oraz przepisach rozdziału 2, chyba że umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska stanowi inaczej. Reprezentant ubezpieczyciela zagranicznego działa nie w swoim imieniu, ale w imieniu i na rachunek reprezentowanego zakładu ubezpieczeń - art.3 ust.1 pkt 36) **ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej** z dnia 11 września 2015 r. i art.2 ust.1 pkt 36) ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. (także Niezgoda Komentarz do art.2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22 maja 2003 r. teza 13 Legalis)

W konsekwencji to Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych na podstawie art. 34 ust. 1 i art. 35 w zw. z art. 127 ustawy jest legitymowane biernie w procesie o naprawienie szkody majątkowej wyrządzonej w związku z ruchem pojazdu zarejestrowanego za granicą.

Wskazane przepisy w żadnym razie nie uprawniają natomiast do wyrażonej przez Sąd Rejonowy konstatacji, iż reprezentant ds. roszczeń w rozumieniu art. 2 pkt 11 a) ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021 poz. 854) odpowiada swoim majątkiem za wypłatę należnego odszkodowania w postępowaniu przed sądem. Brak jest źródła takiej odpowiedzialności. W szczególności pozwana spółka (...) s.a. nie zawierała ze sprawcą szkody J. P. umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, dlatego też próba obarczania jej odpowiedzialnością za skutki wypadku tylko dlatego, że reprezentowała zagraniczne towarzystwo ubezpieczeniowe (...) w postępowaniu likwidacyjnym na etapie przedprocesowym jest bezpodstawną. Wbrew argumentacji powoda nie sposób przyjąć, aby takie działanie pozwanego mające charakter reprezentacji dowodziło zawarcia odrębnej umowy z powodem.

Pozwany już w odpowiedzi na sprzeciw wyraźnie zakwestionował swą legitymację procesową, a tym samym, aby ze sprawcą zdarzenia łączyła go umowa ubezpieczenia OC. Zdaniem Sądu Okręgowego, zatem już na etapie wnoszenia sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany bezsprzecznie zanegował swe prawnomaterialne powiązanie z przedmiotem procesu i już od tego momentu poddane w wątpliwość zostało uprawnienie powoda do występowania z roszczeniem przeciwko pozwanemu. Sąd Rejonowy tymczasem nie poczynił żadnych rozważań w tym zakresie, a mimo to przyjął odpowiedzialność pozwanego.

Reasumując, powództwo zostało wniesione przeciwko podmiotowi, którego legitymacja bierna nie została w sprawie wykazana, w związku z czym Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił powództwo, o czym orzekł jak w pkt **I a) sentencji**. W związku z odmiennym wynikiem postępowania zmianie podlegały także koszty procesu. Powód ostatecznie przegrał sprawę, zatem za pierwszą instancję na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. należało zasądzić od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł. o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. jak w **pkt I. b) sentencji**.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w **pkt II. sentencji** na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Pozwany wygrał apelację, zatem zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy powód winien zwrócić mu poniesione koszty postępowania apelacyjnego. Pozwany był w tym postępowaniu reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, zatem poniósł koszt jego wynagrodzenia, które na podstawie obowiązujących przepisów przy wartości przedmiotu zaskarżenia 3.608 zł

podlega zwrotowi w kwocie 450 zł - § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w aktualnym brzmieniu. Pozwany poniósł też koszt opłaty sądowej od apelacji w kwocie 200 zł. Łącznie zatem koszty poniesione przez pozwanego wyniosły 650 zł.

Marcin Miczke